

Kemin seurakunnan

Hautausmaan hoitosuunnitelma

2024

Sisällysluettelo

Yleistä	2
Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet	3
Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt.....	4
Kirkon ympäristödiplomi.....	5
Hautausmaiden kulttuuriympäristön vaaliminen	6
Hautausmaat.....	7
Peurasaaren hautausmaa	7
Paattionlehdon hautausmaa	7
Sankarihautausmaa.....	8
Hautausmaan kunnossapidon vastuut	10
Seurakunnan hoitovastuu	10
Omaisten hoitovastuu.....	10
Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito	12
Hoitamattomat haudat	13
Hautaukseen liittyvät toimintatavat	13
Kunnossapitoluokitus ja laatuvaatimukset	15
Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS	15
Hautausmaiden luokitus	15
Hautausmaan kunnossapidon laatuvaatimukset.....	18
Hautausmaan kunnossapidon laadunarviointi	18
Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutukset	19
Hautausmaan kunnossapito	20
Hautausmaan kunnossapidon tavoite.....	20
Hautausmaan yleinen kunnossapito	20
Kunnossapidon vuosikello	33
Kunnossapidon kehittäminen.....	34
Hautausmaan kunnossapidon resurssit.....	34
Henkilöstö.....	34
Koneet, laitteet ja työkalut.....	34
Toimitilat ja huoltoalueet	35
Kunnossapidon kehittäminen	36
Lähteet.....	37
Liitteet.....	38

Yleistä

Kirkkolainsäädännön uudistumisen myötä kirkkojärjestys edellyttää seurakuntia laatimaan hautausmaiden hoitosuunnitelman. Hoitosuunnitelma kertoo ja selventää hautojen hoidon vastuualueet seurakunnan ja hautaoikeuden haltijoiden välillä. Se lisää kunnossapidon suunnitelmallisuutta, jotta kunnossapitotoimet voidaan kohdistaa oikein, huolehtia kustannustehokkuudesta sekä pitää yllä laadukasta tasoa hautausmaiden kunnossapidossa. Siinä toteutetaan seurakunnan strategiassa ja visiossa asetettuja tavoitteita, toimintatapojen kehittymistä sekä koko hautaustoimen kehitystä tulevaisuudessa. Kemin seurakunnan vuoteen 2026 asti ulottuvassa A-R-T-T-U-strategiassa tunnustetaan ekologinen vastuu sekä kehoitetaan varjelemaan luomakuntaa. Näihin tavoitteisiin sitoudutaan hautausmaan hoitosuunnitelmassakin.

Hautausmaan hoitosuunnitelma sisältää suunnitelman sekä tavoitteet ja vaatimukset säännöllisesti ja usein toteutettaville sekä pitkällä aikavälillä tapahtuville töille. Näitä töitä ovat talvihoito, puhtaanapito, rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden huolto, kasvillisuuden hoito, kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit sekä järjestelmien hoito ja käyttö. Sen perusteella tulevaisuuden huolto- ja hoitotöiden sekä resurssien käytön suunnitteleminen helpottuu.

Hoitamattomien hautojen määrittely, hoitamattomuuden perusteet ja hoitamattomuuskuulutuksen prosessi on vielä työn alla.

Suunnitelmassa huomioidaan erityisesti hautausmaiden turvallisuus sekä työntekijöiden että vierailijoiden kannalta. Turvallisuuden seuranta ja kehittäminen on riskienarviointiin perustuvaa. Riskiarvio on laadittu yhteistyössä työterveyden kanssa. Hautausmailla on säännöllisesti työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutetun turvallisuuskävelyt, joiden pohjalta turvallisuusanalyysi tehdään ja raportoidaan.

Hoitosuunnitelma sisältää hoitovastuut seurakunnan ja omaisten välillä, Kemin hautausmaiden luokituksen Viheralueiden kunnossapitoluokituksen RAMS 2020:n mukaan, kunnossapitotöiden vuosikellon, kunnossapitotehtävien sisällön ja resurssit sekä suunnitelman kunnossapidon kehittämiseksi tulevaisuudessa. Tämä hoitosuunnitelma on laadittu Kemin seurakunnan kaikkia hautausmaita varten. Hoitosuunnitelman on laatinut puutarha-alan opiskelija yhteistyössä seurakunnan työntekijöiden kanssa.

Hautaustoimen tehtävä ja tavoitteet

Hautaustoimella tarkoitetaan hautausmaan hallintoon, suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon sekä hautauksiin liittyviä tehtäviä. Perustehtäviä ovat hautaaminen, hautarekisterin ylläpitäminen, hautausmaiden ylläpitäminen, vahtimestari- ja seurakuntamestarityöt hautausmaalla, hautapaikkavarannon riittävyyden varmistaminen, kulttuuriperinnön vaaliminen sekä sopimushautojen hoito.

Kemin seurakunnan varsinaisen hautaustoimen hautausmaat ovat Paattionlehdon hautausmaa ja Peurasaaren hautausmaa. Seurakunnan hautaustoimen ohjesäännön mukaan vastuu hautojen hoidosta jakautuu seurakunnan ja hautaoikeuden haltijan kesken. Vastuualueet määritellään tässä hoitosuunnitelmassa. Seurakunta tarkkailee hautojen hoitoa ja antaa tarvittaessa kehotuksen puutteiden korjaamiseen.

Hautaustoimilain mukaan hautausmaata tulee hoitaa sen arvoa vastaavalla ja vainajia kunnioittavalla tavalla. Jotta hautausmaat pysyvät arvonsa mukaisessa kunnossa, vaatii niiden kunnossapito jatkuvuutta ja suunnitelmallisuutta. Tavoitteena on luoda puitteet asianmukaiselle ja vainajan muistoa kunnioittavalle hautaan siunaamiselle, hautaamiselle ja muistamiselle. Hautaustoimi palvelee omaisia ja hautausmaallakävijöitä kaikissa hautaustoimeen liittyvissä asioissa ja se edustaa näkyvää osaa seurakunnan ja seurakuntayhtymän toiminnasta ollen siten lähellä ihmistä.

Hautaustoimen laadullisia tavoitteita ovat muun muassa:

- laadukas, asiantunteva, luotettava ja yhdenvertainen palvelu kaikille
- toimivan ja turvallisen työympäristön varmistaminen
- vainajan kohtelu hienotunteisesti ja arvokkaasti
- olemassa olevien hautausmaiden, kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja hautojen kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- sankarihauta-alueiden kunnossapito hautausmaiden hoitosuunnitelman mukaisesti
- hautausmaiden toiminta kestävä kehityksen mukaisesti

Tavoitteiden saavuttamista arvioidaan asiakaspalautteella, itsearviointilla ja kausikohtaisten tavoitteiden seurannalla ja toteutumisella.

Ohjaava lainsäädäntö ja lupakäytännöt

Hautausmaita koskevat monet lait ja asetukset. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee hautaustoimea koskevan lainsäädännön. Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) hoitaa hautaustoimilaissa tarkoitettua lupa-, valvonta- ja kiinteistörekisteritehtävät koko maan alueella.

Kirkkolain mukaan kaikilla evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilla ja seurakuntayhtymillä tulee olla oma hautaustoimen ohjesääntönsä. Siinä on tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. Kemin seurakunnan hautaustoimen ohjesäännössä huomioidaan hautausmaiden paikalliset ominaispiirteet ja hautauskäytännössä omaksuttu kulttuuri sekä järjestelyiden tarkoituksenmukaisuus.

Kirkkojärjestyksessä määrätään myös, että hautausmaan käyttösuunnitelmassa on otettava huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyy hautausmaakaavan sanallinen selitys, määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausyvytyteen, määräykset hautaosastojen käyttöönottojärjestyksestä sekä hautausmaan käytön rajoitukset.

Hautausmaan käytössä noudatetaan hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunnitelmaa. Kirkkojärjestyksen (657/2023) 3 luvun 57 §:n mukaan: "Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma. Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky." Hautausmaakaava sisältää hautausmaan rajat, hauta-alueiden ja rakennusten sijainnin, liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainnin, hauta-alueiden jaon, hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelman sekä jätehuollon järjestelyt.

Hautausmaiden kunnossapito perustuu seuraaviin lakeihin, asetuksiin, sääntöihin ja ohjeisiin:

- hautaustoimilaki (457/2003)
- kirkkolaki (652/2023), 3 luku 21–37 §:t
- kirkkojärjestys (657/2023), 3 luku 55–61 §:t
- muinaismuistolaki (295/1963)
- terveydensuojeluasetus (1280/1994), 7. luku, 39.–42. §
- järjestyslaki (612/2003)
- jätelaki (646/2011)

- ympäristönsuojelulaki (527/2014)
- maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
- vesilaki (587/2011)
- hautausmaiden ohjesääntö
- hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma
- seurakunnan ja seurakuntayhtymän strategia
- kirkon ympäristödiplomi
- kunnan yleis- ja asemakaavat sekä ympäristö-, rakennus-, toimenpide- ja maisematyöluvat.

Kirkon ympäristödiplomi

Kirkon ympäristötyö perustuu Kirkon energia ja ilmastostrategiaan Hiilineutraali kirkko 2030, Kirkon ilmasto-ohjelmaan Kiitollisuus, kunnioitus, kohtuus sekä Kirkon ympäristöjärjestelmään eli Kirkon ympäristödiplomiin. Ympäristödiplomin edellytys on, että työntekijät tuntevat työssä toimimisensa ympäristövaikutukset. Ympäristödiplomi on apuväline toiminnan ympäristövaikutusten tiedostamiseen, riskien minimoimiseen, haasteiden ennakointiin ja toiminnan kehittämiseen.

Kesällä 2024 ympäristödiplomin hakuprosessi on Kemin seurakunnassa vielä kesken.

Ympäristöohjelman laatiminen tapahtuu syksyllä 2024. Tavoitteiksi on asetettu perennahoidon tarjoaminen kesällä 2025 sekä monivuotisten kasvien ja pensaiden suosiminen kesäkukkien sijaan, haitallisten vieraslajien tarkkaileminen ja torjuminen, akkukäyttöisten pienkoneiden hankkiminen, hyönteishotellien hankkiminen, niittyalueiden suunnitteleminen ja toteuttaminen hautausmailla ja kirkkopuistoon sekä vuosittainen osallistuminen ympäristöpäiville.

Toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi on jo tehty, esimerkiksi kesäkukkiä on korvattu pensailta yleisillä alueilla, hankittu akkukäyttöisiä pienlaitteita, jättipalsamia on torjuttu molemmilla hautausmailla ja niittyalueiden suunnittelu on aloitettu Paattionlehdon hautausmaalla keväällä 2024 ja toteutuu syksyn ja seuraavan kevään aikana. Luonnonvaraisia kukkia hyödynnetään alttarikukkina, rikkaruohoja torjutaan pääsääntöisesti mekaanisesti, käytetään luonnonlannoitteita ja suositaan säänkestäviä kukkia. Kasvillisuuden kuntoa seurataan jatkuvasti. Peurasaaren hautausmaalla on kukkien kastelualtaltaita. Eläimiä suojellaan hukkumasta vesisäiliöihin asettamalla niihin lankut tai köydet, ja pesinnän helpottamiseksi linnunpönttöjä on laitettu molemmille hautausmailla.

Muita tehtyjä parannuksia hautausmaiden ympäristöystävällisyyteen on muistolehto

Paattionlehdossa. Jätteen määrän vähentämiseksi tekokukista ja hautakenttien sisältävistä hoidoista luovuttu ja lyhdyt kerätään pois ennen kesää. Kiviveistämöjen kaukaisen sijainnin vuoksi hautakiviä ei murskata, vaan niitä kierrätetään omaisten pyynnöstä ja käytöstä poistettuja reunakiviä

hyödynnetään tarvittaessa. Ympäristökasvatusta toteutetaan hautausmaan kiertokävelysten, talkoiden ja erilaisten tapahtumien merkeissä, kuten seurakunnan 120-vuotisjuhlassa kirkkopihalla, jolloin istutettiin puita seurakuntalaisten kanssa. Lisäksi kesällä hautausmaahartaudet pidetään ulkona. Kaikki hautausmaan työntekijät ovat saaneet kasvinsuojelukoulutuksen ja seurakunnasta osallistutaan ympäristöpäiville.

Hautausmaiden kulttuuriympäristön vaaliminen

Kirkollisten rakennusten, kuten kirkon, kellotapulin, siunaus- tai hautakappelin tai hautausmaalla sijaitsevan kirkkoon rinnastettavan rakennuksen suojelemisesta on säädetty kirkkolaisissa (652/2023). Tällä varmistetaan kirkollisten rakennusten asianmukainen hoito ja korjaaminen sekä niiden kulttuuristen arvojen säilyminen. Jokainen ennen vuotta 1917 rakennettu evankelis-luterilainen kirkko on suojeltu, kuten myös niiden kiinteät sisustukset ja taideteokset, kirkkopihat, kirkkopihan ja hautausmaan portit ja aidat sekä sankarihautausmaat. Kirkkohallitus voi myöntää suojelun myös nuoremmille kirkoille.

Kirkkorakennuksilla, -pihoilla ja hautausmailla on usein suojelumerkintöjä ja -määräyksiä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa. Yleensä ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kohteita on usein vanhojen kirkkojen ympäristöissä, kuten tietyn henkilön muistoksi muinoin pystytetyt ristit, kivet ja patsaat. Muinaismuistokohteet otettava huomioon mm. kaivamista vaativissa töissä. Muinaismuistokohteiden lähistöllä tehtyjen töiden yhteydessä on aina otettava yhteys Museovirastoon.

Suojelusäännökset eivät koske seurakunnan hoitamalla hautausmaalla sijaitsevia yksittäisiä hautamuistomerkkejä. Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman seurakunnan eli hautausmaan ylläpitäjän suostumusta. Hautaoikeuden haltija vastaa haudan hoidosta, seurakunnan vastuulla on hautausmaan yleisten alueiden hoito. Seurakunnalla on oikeus poistaa haltijattomat ja hoitamattomat hautamuistomerkit.

Kemin kirkko vuonna 1902 valmistuneena on suojeltu. Peurasaaren hautausmaalla on yli 100-vuotiaita suojeltuja muistomerkkejä, kuten hautausmaalle ensimmäisenä virallisesti haudatun henkilön muistomerkki vuodelta 1897. Paattionlehdon kappelille ja sen ympäristölle ollaan hakemassa suojelumerkintää.

Hautausmaat

Peurasaaren hautausmaa

Peurasaaren hautausmaa on ollut toiminnassa 1800-luvun lopusta saakka. Se vihittiin käyttöön 4.8.1897. Ensimmäinen hautausmaalle haudattu vainaja oli englantilainen perämies Joseph Sopwith, jolle on pystytetty muistomerkki hautausmaalle. Kemin keskustan läheisyydessä ja Perämeren rannalla sijaitseva hautausmaa kappeleineen edustaa perinteistä hautausmaakulttuuria.

1950-luvulla hautausmaan laajentamisen tarve oli suuri, joten siihen liitettiin lisäalue 1955 Ajoksen radan puolelta.

Peurasaaren hautausmaalta uusi hautapaikka luovutetaan ainoastaan Kemin seurakuntaan kuuluneelle vainajalle, joka kuolinhetkellä on ollut seurakunnan jäsenenä yhteensä vähintään 25 vuotta.

Alueella sijaitsee vakaumuksensa puolesta vuonna 1918 kaatuneiden kemiläisten graniittinen muistopaasi sekä paikka muualle haudattujen omaisten muistamiselle.

Puusto on enimmäkseen lehtipuita. Hautausmaa on rajattu kiviaidalla ja sen sisäpuolta kiertää puistomaisesti hoidettu kaitale, joilla myös hautauslohkot on reunustettu puiden tai istutusten avulla.

Hautausmaa-alueella on huoltorakennus, jossa on työntekijöiden sosiaalililat sekä varastotiloja. Huoltorakennus on sijoitettu kappelin sivuun hautausmaan pohjoisosaan. Maa-aineksen säilytyspaikka on alueen lounaisosassa.

Paattionlehdon hautausmaa

Paattionlehdon hautausmaa sai virallisesti suunnitelmien tasolla alkunsa joulukuussa 1943 kirkkovaltuuston kokouksessa ja 14.10.1945 piispa Väinö Malmivaara vihki hautausmaan käyttöön. Siunauskappeli valmistui keväällä 1960. Hautausmaasta käytettiin ensin nimeä Karihaaran hautausmaa, mutta jo pian valmistumisen jälkeen sitä alettiin kutsua Pohjoiseksi hautausmaaksi. Kirkkoneuvoston päätöksellä sen viralliseksi nimeksi valittiin Paattionlehdon hautausmaa seurakuntalaisten nimiehdotuskilpailun jälkeen vuonna 1993.

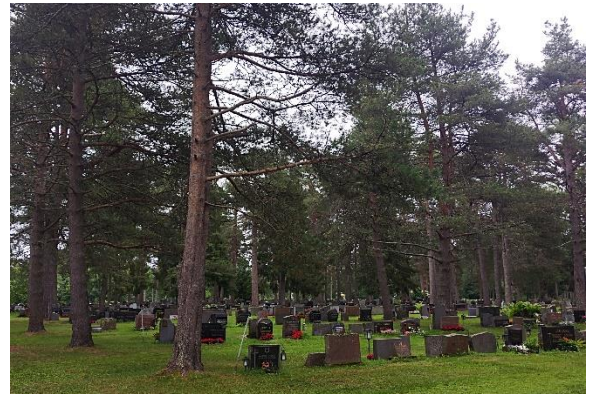
Hautausmaata laajennettiin 2007, jolloin hautausmaa-alue laajeni sen itäpuolella olevaan Pattiojaan. Paattiojan haarautumisen alueella on metsän rajaama muistolehto, jossa on myös tuhkan sirottelupaikka. Hiljentymskatos sijaitsee ojan läntiseen haaraan muodostetun lammen rannalla.

Tunnustukseton hautausalue on hautausmaan kaakkoiskulmassa. Uurnahauta-alueet on sijoitettu hautausmaan pohjoisreunalle.

Pohjoispuolella on ulkohartaus- sekä hautaan siunaamispaikka, jota käytetään myös muualle haudattujen muistamiseen. Ulkohartausalueen keskellä seisoo viisi metriä korkea teräksinen risti, jonka eteen on asetettu alkujaan vuonna 1960 valmistuneen kappelin kuorikorokkeella toiminut graniittinen katafalkki.

Hautausmaa on puistomainen ja sen puusto on pääosin vanhaa. Hautarivikäytävät ovat nurmikon peitossa, eikä reunakiveyksiä ei ole käytetty. Hiekkakäytäviä ovat ainoastaan hautalohkoja erottavat runkokäytävät.

Alueen huoltorakennukset sijaitsevat hautausmaan luoteiskulmassa ja niihin kuuluvat työntekijöiden sosiaalilat ja hautausmaan toimisto sekä kerhotilat. Huoltoalueella on säilytyspaikka maa-ainekselle.

Sankarihautausmaa

Kemin kirkon vieressä kirkkopuistossa olevaan sankarihautausmaassa on 382 muistomerkkiä. Sen yhteydessä on kuvanveistäjä Emil Filénin 1949 suunnittelema sankarimonumentti talvi- ja jatkosodassa kaatuneille.

Lisäksi kirkkopuistossa on kuvanveistäjä Evert Porilan tekemä, rukoilevaa sotilasta kuvaava pronssipatsas. Se on asetettu paikoilleen vuonna 1921 vuoden 1918

sodassa valkoisten puolella kaatuneiden muistoksi. Vuonna 1967 kirkkopuistoon on pystytetty taiteilija Kirsti Liimataisen suunnittelema muistomerkki niiden vainajien muistoksi, jotka ovat jääneet valtakunnan rajan taakse Karjalaan. Sankarihaudan yhteydessä on muualle haudattujen sankarivainajien muistomerkki vuodelta 1992, jonka suunnittelijana toimi arkkitehti Tero Eloranta. Lisäksi kirkkopuistossa on tyhjän sylin muistomerkki.

Hautausmaiden muistopaikat ja muistomerkit

Peurasaaren hautausmaa

- Muistopaasi vakaumuksensa vuoksi vuonna 1918 kuolleiden kemiläisten muistoksi
- Muistopaasi muualle haudattujen muistolle
- Muistomerkki hautausmaalle ensimmäisenä haudatun Joseph Sopwithin muistoksi

Paattionlehdon hautausmaa

- Muistolehto
- Uurnalehto
- Tunnustukseton hauta-alue

Kirkkopuisto

- Sankarihautausmaa
- Sankarimonumentti talvi- ja jatkosodassa kaatuneille
- Muistomerkki vuoden 1918 sodassa valkoisten puolella kaatuneiden muistoksi
- Muistomerkki valtakunnan rajan taakse Karjalaan jääneiden vainajien muistoksi
- Tyhjän sylin muistomerkki

Hautausmaan kunnossapidon vastuut

Seurakunnan hoitovastuu

Hautaustoimilain (457/2003) 5. luvun 13. pykälän mukaan hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla. Hautausmaiden yleinen kunnossapito on seurakunnan ja hautaustoimen vastuulla. Seurakunta seuraa hautojen hoitoa ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi.

Hautaustoimen vastuualueita

- hautausmaan kulkuväylien ja pysäköintialueiden kunnossapito
- hautausmaiden yleisten alueiden kasvillisuuden kunnossapito
- hautausmaarakenteiden ja -kalusteiden kunnossapito (mm. portit, aidat, penkit, valaisimet, pyörätelineet, opasteet, hulevesijärjestelmät, kasteluvesijärjestelmä ja kameravalvonta)
- yleinen puhtaanapito ja jätehuolto
- yhteisten muistelupaikkojen kunnossapito hautausmaan käyttösuunnitelman mukaan
- sankarihauta-alueiden ja muiden merkittävien hauta-alueiden kunnossapito
- seurakunnalle palautuneiden ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden hautojen hoito kirkkovaltuuston päätöksen mukaan.

Seurakunta voi pyynnöstä oikaista yksittäiset hautakivet, jolloin oikaisusta laskutetaan työn tilaajaa.

Reunakivet voidaan poistaa hautaoikeuden haltijan kirjallisella luvalla.

Omaisten hoitovastuu

Kirkkolain (652/2023) 3 luvun 33 §:n mukaan hautojen hoidon on oltava hautausmaan arvoa vastaavalla tasolla ja hoidosta on vastuussa hautaoikeuden haltija. Omaisten vastuualueeseen kuuluu yksittäisten hautojen, hautamuistomerkkien sekä istutusalueen eli kukkapesän hoito.

Peurasaaren hautausmaalla reunakivellisten hautojen hoitoon kuuluu myös reunakivien rajaama alue. Omaiset vastaavat yksittäisten hautojen hoitoon ja muistomerkkien hankintaan liittyvistä kustannuksista.

Omaisten vastuualueet

- haudalle hankitun hautamuistomerkin hoito
- haudan kasveille varatun istutusalueen (kukkapesä) hoito kevät- ja syyssiivouksineen
- nurmikon siistiminen hautamuistomerkin ja kasveille varatun istutusalueen ympäriltä
- haudalle tuoduista muistoesineistä huolehtiminen
- roskien ja muun jätteen poistaminen haudalta (muun muassa palaneet hautakynttilät)
- reunakivien rajaaman alueen hoito
- muistolehtoon, sirottelualueille ja muualle haudattujen vainajien yhteismuistelupaikalle tuotujen yksittäisten kukkien, koriste-esineiden ja lyhtyjien hoito (hautaustoimi vastaa muistelupaikkojen yleisilmeestä)

- seurakuntakohtaisen muun ohjeistuksen noudattaminen.

Kasvillisuuden hoito

Haudoilla saa olla jalustakiven levyinen kolmesta irrallisesta kivistä tehty kukka-aitio, jonka etureuna voi ulottua korkeintaan 70 cm etäisyydelle muistomerkin jalustan takareunasta. Reikäjalustoja ei saa asentaa.

Kukkapesään saa istuttaa kausikasveja eli kesäkukkia tai perennoja. Hauta voi myös olla nurmikon peitossa. Istutuksia hoidetaan niin, etteivät rikkakasvit kasva hautausmaan yleisilmettä häiritsevästi eivätkä istutukset leviä istutusalueen ulkopuolelle eivätkä täysikasvuisina haittaa hautausmaan hoitoa tai hautaamista. Kasvitautilien leviäminen estetään poistamalla sairaat kasvit ja mahdollisesti korvaamalla ne terveillä.

Peurasaaren hautausmaalla olevien reunakivellisten hautojen hiekkapeitto pidetään rikkakasvittomana. Reunakivelliset haudat voivat olla myös nurmikon peitossa, kuten Peurasaaren hautausmaalla.

Hautamuistomerkin hoito

Hautamuistomerkki, yleensä hautakivi, sijoitetaan haudan rajojen sisäpuolelle siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Haudalle saa asentaa kivistä, metallista tai puusta valmistetun muistomerkin. Muistomerkkien sallittu koko arkkuhautoissa on 100 cm korkea ja 60 cm leveä kutakin yhden metrin levyistä hautapaikkaa kohti, kuitenkin niin, että kiven maksimileveys on 180 cm. Uurnahautoissa 70 cm korkea ja 50 cm leveä tai tynnykivissä 50 cm leveä ja 40 cm korkea. Hautamuistomerkin saa asentaa vain sulan maan aikana. Muistomerkin turvallisuus on tarkistettava säännöllisesti ja siitä vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakunta seuraa muistomerkkien turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi. Seurakunnan kehotuksesta vaarallinen muistomerkki on korjattava tai poistettava viipymättä.

Reunakiviä ei saa asentaa uutena luovutettuihin hautapaikkoihin eikä hautoihin, joissa niitä ei ole aikaisemmin ollut. Nurmihauta-alueelle ei saa asentaa askellaattoja eikä muita nurmikon hoitoa haittaavia laitteita.

Hautainhoitorahaston toiminta ja sopimushautojen hoito

Kirkkolain 3 luvun 33 §:n 2 momentin mukaan seurakunnan ja hautaoikeuden haltijan on mahdollista sopia haudan hoidosta, jolloin seurakunta vastaa haudan hoitamisesta määräaikaisesti maksua vastaan. Hoitomaksut voidaan sijoittaa hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan. Kemin seurakunnan hautainhoitorahaston voimassa olevat säännöt ja palvelujen hinnat on hyväksytty seurakunnan hallinnossa.

Sopimushaudan hoitoon sisältyy muun muassa:

- kasveille varatun istutusalueen hoito (mm. kevätsiivous, kasvualustan lannoitus, kausikasvien eli kesäkukkien istutus, kastelu, lannoitus, kuihtuneiden kukkien poistaminen, tarvittaessa kasvinsuojelu, olosuhteisiin sopivien kausikasvien valitseminen). Kukat istutetaan juhannukseen mennessä.
- kasveille varatun istutusalueen kanttaus ja nurmikon siistiminen istutusalueen ympäriltä
- rikkakasvien kittäminen
- reunakivellisen haudan pinnanhoito (mm. pintahiekan hoito reunakivien rajaamalla alueella)
- hoitokauden päättyessä syyskunnostus (mm. kausikasvien poisto ja haudan siistiminen).

Hautainhoitosopimukset vuonna 2023

Sopimuksen pituus	Sopimukset kpl, arkkuhaudat	Sopimukset kpl, urnahaudat
Kesähoitosopimukset	518	7
5 vuoden sopimukset	221	2
10 vuoden sopimukset	330	3
20 vuoden sopimukset	76	
30 vuoden sopimukset	4	
40 vuoden sopimukset	4	
50 vuoden sopimukset	84	
Muun pituiset sopimukset	8	
Ainaishoitosopimukset	104	
Hoitotilisopimukset	6	

Ainaishoitosopimuksista ollaan luopumassa lähitulevaisuudessa. Kesäkukkien rinnalle tarjotaan kesästä 2025 alkaen perennahoitoa.

Hoitamattomat haudat

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Haudan kunnostus on tehtävä vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksestä on tiedotettava kirkkolaisissa (3 luku 33 § 3 momentti ja 10 luku 26 §) määritetyllä tavalla. Kemin seurakunnalta on tulossa ohjeet hoitamattomien hautojen määrittelyyn ja hoitamattomuuskuulutuksen prosessiin.

Haudan hoitamattomuuden perusteita ovat esimerkiksi hoitamattomuus vähintään kahden vuoden ajan, kaatunut tai kallellaan oleva hautamuistomerkki, runsaasti rikkakasveja tai istutettu kasvillisuus on levinnyt istutusalueen ulkopuolelle.

Vaarallisesti kallellaan olevasta hautamuistomerkistä tiedotetaan omaisia haudalla olevalla kyltillä ja se dokumentoidaan.

Hautaukseen liittyvät toimintatavat

Hauta kaivetaan kartan määräämään paikkaan. Haudan leveys ja pituus määrittyvät arkun koon mukaan siten, että arkku mahtuu laskeutumaan vaakasuorassa asennossa riittävän väljästi haudan pohjalle. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aiemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan ja peitetään kaivannon pohjalle. Hautauksen yhteydessä tehtävät työt, kuten kaivutyöt ja kaivumassojen välivarastointi, voivat tilapäisesti heikentää hautausmaan yleisilmettä ja aiheuttaa turvallisuushaittoja. Tilapäisen haitan aiheutuminen viereisille haudoille ei ole este haudan avaamiselle.

Vainaja on haudattava helposti maatuovassa arkussa, tuhka puolestaan on haudattava helposti maatuovassa uurnassa tai ilman uurnaa.

Toimituksen aikana hauta peitetään kannella, jonka päälle kukkalaitteet lasketaan. Seurakunta huolehtii haudan avaamisesta ja peittämisestä. Omaiset voivat erikseen sovittaessa peittää haudan.

Seurakunta huolehtii maksua vastaan haudalla olevien muistomerkkien poistamisesta hautauksen ajaksi ja takaisin asettamisesta hautauksen jälkeen turvallisuuden huomioiden.

Omaiset voivat poistaa hautaamisen yhteydessä haudalle lasketut kukkalaitteet touko-lokakuussa 14 päivän ja muulloin 20 päivän kuluessa, minkä jälkeen seurakunta poistaa ne.

Kunnossapitoluokitus ja laatuvaatimukset

Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS

Hautausmaiden luokittelun perusteena on Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 'Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS'. Kunnossapitoluokitus on yhteinen Suomen viheralueille ja siinä on kriteerit kunnossapidolle, joita ovat alueen yleisilme, käyttötarkoitus sekä laatu- ja kustannustekijät. Luokitus sisältää hoidon lisäksi tavoitteet kunnossapitohankkeen tilaamiselle, suunnittelulle, valvonnalle ja omaisuudenhallinnalle sekä ylläpitävälle korjaustyölle sekä käyttöjärjestelmien hoidolle ja käytölle.

Viheralueen omistaja määrittää alueen kunnossapitoluokan. Alueella voi olla myös useita eri kunnossapitoluokkiin kuuluvia alueita tai kunnossapitoluokka voi muuttua ajan myötä. Kunnossapitoluokan muutoksella voidaan suunnitelmallisesti kehittää viheraluetta esimerkiksi rakennetusta ympäristöstä luonnonmukaiseen. Eri kunnossapitoluokkien käyttö lisää ympäristön monimuotoisuutta ja siten monipuolistaa sen ekosysteemeitä.

Hautausmaiden luokitus

RAMS:in mukaan viheralueet on jaettu kolmeen pääluokkaan, rakennettuihin viheralueisiin, avoimiin viheralueisiin ja metsiin. Pääluokat jakautuvat lisäksi alaluokkiin viheralueen käyttötarkoituksen ja kunnossapidon intensiteetin mukaan.

PÄÄLUOKAT	ALALUOKAT
R Rakennetut viheralueet	R1 Rakennettu arvoviheralue R2 Toimintaviheralue R3 Käyttöviheralue R4 Suoja- ja vaihettumisviheralue
A Avoimet viheralueet	A1 Arvoniitty A2 Käyttöniitty A3 Maisemaniitty A4 Avoin alue A5 Maisemapelto
M Metsät	M1 Arvometsä M2 Lähimetsä M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä M4 Suojametsä M5 Talousmetsä

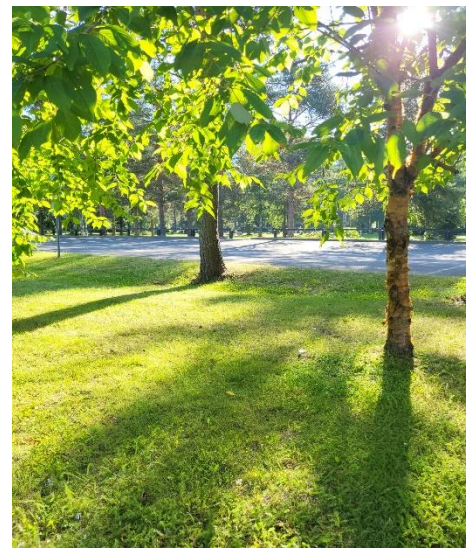
Kirkkokuistot ja sankarihautausmaat kuuluvat luokkaan arvoviheralue (R1). Niiden arvo on taloudellista, mutta arvo on myös niiden puutarhakulttuurissa, kulttuuriperinnössä, arkkitehtuurissa ja muissa ominaispiirteissä. Arvoviheralueen kunnossapitotyön suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava kohteen erityisluonne, käyttäjien erityistarpeet, suojelumääräykset sekä riittävät kunnossapitoresurssit ja osaaminen kunnossapitotöiden tekemisessä. Näin varmistetaan alueen erityisten arvojen säilyminen. Hoidon tavoitteena on paikan omaleimainen arkkitehtoninen, historiallinen, puutarhataiteellinen ja kulttuurinen ilme.

Hauta-alueet ovat erityistoimintoihin varattuja, joten ne kuuluvat luokkaan toimintaviheralue (R2). Niiden kunnossapidossa huomioidaan käyttäjien erityistarpeet, alueen kuluminen sekä kunnossapitoresurssien riittävyys. Keskeistä on alueen turvallisuuden varmentaminen. Hoidon tavoitteena on viheralueen toimivuus, monipuolisuus, viihtyisyys, käyttäjäystävällisyys sekä turvallisuus.

Hautausmaiden puistot ja muut alueet ovat käyttöviheralueita (R3). Niiden kunnossapidossa huomioidaan kohteen kuluminen ja käytön erityistarpeet. Hoidon tavoitteena on monipuolinen, viihtyisä, turvallinen ja toimiva viheralue.

Suoja- ja vaihettumisviheralueita (R4) ovat hautausmaiden osat, jotka on varattu hautaamiseen myöhemmin. Kun alue otetaan hautausmaakäyttöön, sen luokitus muuttuu toimintaviheralueeksi.

Pääluokkien lisäksi on määritetty pääluokkia täydentävät luokat, joita ovat suojelualueet, maankäytön muutosalueet sekä viheralueiden puhtaanapitoluokitus. Puhtaanapitoluokitus kertoo hoidon intensiivisyysasteen sekä halutun siisteystason.

PÄÄLUOKKIA TÄYDENTÄVÄT LUOKAT	ALALUOKAT
S Suojelualueet	Ei alaluokkia
x Maankäytön muutosalueet	Rx Muutosalue, jota kunnossapidetään rakennetun viheralueen mukaisessa ulkoasussa Ax Muutosalue, jota kunnossapidetään avoimen viheralueen mukaisessa ulkoasussa Mx Muutosalue, jota kunnossapidetään metsän mukaisessa ulkoasussa
P Viheralueiden puhtaanapitoluokitus	P1 Päivittäin (ma–la) P2 Työpäivinä (ma–pe) P3 Viikoittain (3 krt/vk) P4 Viikoittain (2 krt/vk) P5 Viikoittain (1 krt/vk) P6 Kuukausittain P7 Vuosittain

Kemin hautausmaiden luokitukset

RAMS-luokitus	Alue	Puhtaanapitoluokka
R1	Suojelualueet <ul style="list-style-type: none"> Kirkkopuisto Sankarihautausmaa Siunauskappelin ympäristö (tulossa suojeltavaksi) 	P3 Viikoittain (3 krt/vk) P3 Viikoittain (3 krt/vk) P5 Viikoittain (1 krt/vk)
R2	Hauta-alueet <ul style="list-style-type: none"> Paattionlehto: A, V, J, B, C, M, N, R G, H, O, K Peurasaari 	P3 Viikoittain (3 krt/vk) P5 Viikoittain (1 krt/vk) P3 Viikoittain (3 krt/vk)
R3	Muut viheralueet <ul style="list-style-type: none"> Paattionlehdon muistolehto Muut viheralueet Peurasaaren puistoalueet 	P5 Viikoittain (1 krt/vk) P5 Viikoittain (1 krt/vk) P5 Viikoittain (1 krt/vk)
R3	Varasto ja huoltoalueet	P5 Viikoittain (1 krt/vk)
R4	Myöhemmin käyttöön otettavat hauta-alueet <ul style="list-style-type: none"> Paattionlehto: D, E, F, L P, Q 	P7 Vuosittain P5 Viikoittain (1 krt/vk)

Hautausmaan kunnossapidon laatuvaatimukset

Viheralueiden kunnossapidon yleiset laatuvaatimukset esitetään Viherympäristöliitto ry:n julkaisemassa 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisussa VKT:ssa esitetään hankkeesta toiseen samanlaisina esiintyvät laatuvaatimukset, jotta niitä ei tarvitse joka kerta kirjoittaa auki uudestaan. Osapuolet voivat viittaamalla hankkeen asiakirjoissa VKT:een saattaa voimaan sen vaatimukset.

VKT:ssa rakenteen yleisilme, siisteys ja muut mahdolliset laatuvaatimukset esitetään kunnossapitoluokittain.

Tämän julkaisun osassa Hautausmaan kunnossapito perusajatuksena on, että hautausmaan kunnossapitoon (hoitoon, korjaukseen ja käyttöön) liittyvät työtehtävät toteutetaan pääsääntöisesti VKT:n mukaan ja vain VKT:n vaatimuksia täydentävät tai niistä poikkeavat asiat on esitetty.

Hautausmaan kunnossapidon laadunarviointi

Laadunarvioinnilla tarkoitetaan kunnossapidon omavalvonnan, itselle luovutuksen ja laatukierrosten yhteydessä tehtäviä tarkastuksia, mittauksia ja todennustapoja, joilla varmistetaan kunnossapidon laatuvaatimusten toteutuminen.

Laatukierroksilla tarkastetaan kohteen kunnossapidon laatu. Omistaja ja/tai tilaaja määrittää, miten laatukierros toteutetaan. Laatukierrokselle voivat osallistua esimerkiksi omistaja ja/tai tilaaja, organisaation ulkopuolinen laatu-arvioija, kunnossapidon urakoitsija tai toteuttaja, joko yhdessä tai erikseen.

Kunnossapidossa syntyvistä erilaisista suunnitelmista, muistioista, pöytäkirjoista, laskelmista, laadunvalvontamittausten ja laadunvalvontakokeiden tuloksista ja materiaalien tuoteselosteista osaa on syytä säilyttää myös työn valmistumisen jälkeen. Tästä aineistosta koottavaa hankekohtaista laadunarviointiin liittyvää asiakirja-arkistoa tai tiedostokansioita kutsutaan laadunvarmennusasiakirjaksi, jota ylläpidetään ja se luovutetaan kunnossapidon valmistuttua omistajalle ja/tai tilaajalle.

Hautausmaan kunnossapidon ympäristövaikutukset

Viheralueiden kunnossapidon ympäristövaikutukset esitetään Viherympäristöliitto ry:n julkaisemassa 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisussa.

Ympäristövaikutuksissa kiinnitetään huomiota muun muassa kunnossapitotöiden:

- melu-, pöly- ja pakokaasupäästöjen hallintaan (VKT:n kohta 60003.1)
- orgaanisten jätteiden käsittelyyn (VKT:n kohta 60003.2)
- kemikaalien käsittelyyn (VKT:n kohdat 60003.3.1–60003.3.5)
- työmaavesien käsittelyyn (VKT:n kohta 60003.4)
- maaperän tiivistymisen estämiseen (VKT:n kohta 60003.5)
- vedenkulutuksen vähentämiseen (VKT:n kohta 60003.6).

Lisäksi eri hoitotöille on esitetty vaatimuksia, joilla pyritään edistämään positiivisia ympäristövaikutuksia.

Kemin hautausmailla on huomioitu ympäristövaikutukset kunnossapitoluokkien valinnassa.

Monipuolinen kunnossapitoluokkien käyttö mahdollistaa tehokasta hoitoa edellyttävien kunnossapitoluokkien sijoittamisen eniten käytetyille tai erityisen arvokkaille hautausmaan osille.

Hautausmaiden reuna-alueille ja vähän käytetyille alueille on valittu kunnossapitoluokkia, jotka eivät edellytä tehokasta hoitoa vaan sallivat muun muassa monimuotoisen luonnonkasvillisuuden kehittymisen.

Hautausmaan kunnossapito

Hautausmaan kunnossapidon tavoite

Hautausmaan kunnossapidon (hoidon, korjauksen ja järjestelmien käytön) tavoitteena on varmistaa hautausmaan toimivuus, viihtyisyys, esteettisyys ja turvallisuus sekä yleisilme valitun kunnossapitoluokan tai -luokkien mukaan. Tämän lisäksi kunnossapidon keinoin varmistetaan hautausmaan kulttuuriarvojen säilyminen ja vahvistuminen.

Hautausmaa on ensisijaisesti hautaamista varten ja hautaamisen vuoksi hautausmaan turvallisuus, toimivuus ja viihtyisyys voivat tilapäisesti heikentyä. Talvinen haudankaivuun maan piikkauksineen voi näyttää epäesteettiseltä ympäröivää valkeaa lumipeitettä vasten. Hiekkamaalle haudattaessa hauta voi sortua laajalta alueelta ja häiritä tilapäisesti myös naapurihautojen turvallisuutta ja pyhyttä. Hautaustoimen ohjesäännön mukaan tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Asetettuihin kunnossapidon tavoitteisiin päästään suunnittelemalla hautausmaan hoito-, korjaus- ja järjestelmien käyttötehtävät toteutettavaksi oikea-aikaisesti ja oikeilla työmenetelmillä. Tässä osassa esitetään hautausmaan:

- hoitotyöt
- hoitotöiden yleiset laatutavoitteet
- hoitotöiden laadunvalvonta
- työmenetelmien tarkennukset
- hoitotöihin tarvittava ajankäyttö ja resurssit
- erikseen sovittavat työtehtävät (mm. korjaukset)
- muut hoidon suunnittelussa ja hoidossa huomioitavat asiat.

Hautausmaan yleinen kunnossapito

Hautausmaan yleinen kunnossapito pitää sisällään seuraavat tehtävät:

- talvihoito
- puhtaanapito
- rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito
- kasvillisuuden hoito (mm. nurmikot, kunta-alueet, kausikasvit, ryhmäruusut, sipuli- ja mukulakasvit, perennat, pensaat, köynnökset, puut)
- avoimien alueiden eli niittymäisten alueiden hoito
- haitallisten vieraskasvien poisto
- dynaamisten kasvi-istutusten hoito
- kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit
- järjestelmien hoito ja käyttö (mm. valaistus-, sulanapito-, hulevesi-, vedenjakelu-, kastelu-, valvonta- ja hälytysjärjestelmät)

Tehtävien tarkempi sisältö on esitetty TAULUKOISSA 1–9.

Taulukko 1. Hautausmaan talvihoito

Hoitotyöt	Talvihoidon valmistelutyöt (mm. aurausviitoituksen asentaminen) Lumenpoisto (mm. auraus, linkous, käsilumityöt, sohjon ja jään poisto hulevesikaivojen ritiläkansista, lumen kuormaus ja kuljetus) Liukkauden torjunta (mm. hiekoitus, HUOM! Katso myös Taulukko 9 Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö, kohta Sulanapitojärjestelmät) Hiekoitushiekkojen poisto ja pölynsidonta (mm. pesu, harjaus)
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Talvihoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 61100 Viheralueiden lumen poisto ja liukkaudentorjunta mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 61000.1 Viheralueiden talvihoidon laadunarviointi vaatimuksia. Kirkkojen, kappeliin, seurakuntatalojen ja kiinteistöjen sekä hautausmaiden kulkuväylien kuljettavuus, esteettömyys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua. Talvihoidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden talvikauden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Liukkautta torjutaan hiekoittamalla esimerkiksi sepelillä. Kemiallista liukkauden torjuntaa käytetään ainoastaan Kemin kirkolla. Urakoitsija poistaa hiekoitushiekat kevätkunnostuksen yhteydessä päällysteiltä ja nurmikoilta, kasvillisuusistutuksista ja erikseen sovituilta niittyalueilta. Vesialtaista poistetaan vesi alueen muun syyskunnostuksen yhteydessä.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Talvihoito arkisin: omana työnä/ urakoitsijan työnä Talvihoito viikonloppuisin: omana työnä/ urakoitsijan työnä Talvihoito arkipyhinä: omana työnä/ urakoitsijan työnä Lumikasojen kuormaus ja pois kuljetus: urakoitsijan työnä Pääväylien auraus: urakoitsijan työnä Hiekoitushiekkojen poisto: urakoitsijan työnä Viikonlopun lumipäivystys: omana työnä
Erikseen sovittavat työtehtävät	Kulkuväylältä haudalle johtavien saattoväylien lumenpoisto ja liukkauden torjunta. Muistelupaikkojen lumenpoisto. Viikonloppujen lumipäivystys. Lumien läjitys ja läjityspaikat. Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa	Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa. Talvihoito kohdentuu erikseen sovituille kulkuväylille ja portaille. Lumien kasauspaikkojen sijoittaminen turvallisesti.

huomioitavat asiat	
---------------------------	--

Taulukko 2. Hautausmaan puhtaanapito ja jätehuolto

Hoitotyöt	<p>Roskien poisto (mm. irtoroskien keruu, roska-astioiden tyhjennys, siunaustilaisuuden jälkeen haudoille ja kukkienlaskupaikoille jätettyjen kukkien ja kukkalaitteiden keruu)</p> <p>Päällysteiden puhtaanapito</p> <p>Kalusteiden, varusteiden ja suojien puhtaanapito</p> <p>Vesialtaiden ja -rakenteiden puhtaanapito</p> <p>Töhryjen poisto</p> <p>Hautausmaan kevätsiivous</p> <p>Hautausmaan syyssiivous</p>
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	<p>Puhtaanapidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 62000 Viheralueiden puhtaanapito mukaiset.</p>
Laadunvalvonta	<p>Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 62000.1 Viheralueiden puhtaanapidon laadunarviointi vaatimuksia.</p> <p>Kirkkojen, kappeliin, seurakuntatalojen ja kiinteistöjen ulkoalueiden sekä hautausmaiden siisteys ja turvallisuus tarkistetaan aina ennen tilaisuuksien alkua niillä alueilla, joihin tilaisuus tai toiminta kohdentuu.</p> <p>Puhtaanapidon laatua ja alueiden turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.</p>
Työmenetelmät ja toimintatavat	<p>Siunaustilaisuuksien jälkeen haudoille jätetyt kukat ja kukkalaitteet poistetaan hautausmaiden ohjesäännön mukaan.</p> <p>Kevätkunnostuksen yhteydessä haudoilta poistetaan kertakäyttöiset hautakynntilät ja -lyhdyt, havut ja kanervat sekä muut talvikoristeet.</p> <p>Muistelupaikoilta ja yhteismuistomerkkialueilta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poistetaan palaneet kertakäyttöiset hautakynntilät, rikkoutuneet koriste-esineet viikoittain - puhdistetaan kulkuväylät ja kiveysalueet - poistetaan huonoksi menneet ruukku- ja leikkokukat sekä muut kukkalaitteet ja muistokukat.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	<p>Alueelta poistetaan roskat Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - P4 Viikoittain: kaksi (2) kertaa viikossa <p>Sidotut päällysteet puhdistetaan Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - P5 Viikoittain: kerran kuukaudessa <p>Sidotut päällysteet pestään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - P3 Viikoittain: kerran kesäkaudessa <p>Kalusteiden puhdistus ja töhryjen poisto tehdään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - P7 Vuosittain: sovitaan erikseen. <p>Kalusteiden pesu tehdään Viheralueiden puhtaanapitoluokituksen mukaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - P6 Kuukausittain: tarvittaessa kerran kesäkaudessa

<p>Erikseen sovittavat työtehtävät</p>	<p>Vaarallisten jätteiden hävittäminen (mm. tilataan vaarallisia jätteitä käsittelevältä yritykseltä tai toimitetaan ongelmajätteitä vastaanottaviin toimipaikkoihin). Jätehuollon tilaus tai jätteiden toimittaminen keräykseen. Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).</p>
<p>Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat</p>	<p>Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.</p> <p>Viheralueiden puhtaanapitoluokan (P) määrittäminen. Viheralueiden puhtaanapitoluokitus (P) on esitetty Viherympäristöliitto ry:n julkaisemassa 'Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020' - julkaisussa. Tässä suunnitelmassa puhtaanapitoluokat on määritelty kappaleessa 'Hautausmaiden luokitus.'</p> <p>Jätteen lajittelun jätejakeiden määrittely (mm. puu- ja rakennusjäte, metallijäte, keräyspaperi, keräyspahvi, biojäte, energiajäte, sekajäte, SER-jäte eli sähkö- ja elektroniikkaromu, ongelmajäte). Vaarallisten jätteiden varastointipaikkojen määrittäminen, kirjanpidon järjestäminen ja jätteiden turvallinen käsitteleminen. Varastoitavista vaarallisista jätteistä pidetään kirjanpitoa, josta selviää tuoja, määrät ja tuotavan vaarallisen jätteen laatu sekä mihin toimitettu edelleen ja kenen toimesta. Jättemäärien seuranta ja seurantatietojen käyttö jätehuollon suunnittelussa. Jäte- ja lajittelupisteiden sijoittaminen. Keräysastioiden oikea mitoitus, tyhjennysaikataulu ja pesu. Jätteen lajittelun ohjeistus hautausmaalla kävijöille. Jättemäärän vähentäminen ja jätteen kierrätysmahdollisuudet (mm. kasvijätteen kompostointi tai haketus, ylijäämämaiden hyödyntäminen). Ylijäämämaiden välivarastointi ja jatkokäsittely. Jättemaita ovat ylijäämämaat, joita ei voida hyödyntää hautausmaakäytössä, kuten savi. Ylijäämämaat haudatuilta alueilta sijoitetaan hautausmaa-alueelle. Muut ylijäämämaat voidaan toimittaa maankaatopaikalle. Omaisille suositellaan perennojen käyttämistä istutuksissa. Mahdolliset kevät- ja syystalkoot hautausmaalla kävijöille (mm. haravointitalkoot).</p>

Taulukko 3. Hautausmaan rakenteiden, varusteiden ja laitteiden hoito

<p>Hoitotyöt</p>	<p>Rakenteiden hoito (mm. kuivatusrakenteet, päällysteet, muurit):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuivatusrakenteiden kiintoaineen ja tukkeutumien poisto - ojien ja painanteiden avaaminen <p>- päällysteiden rajausta, tasaus, paikkaus, saumausmateriaalin lisäys, korkeuspoikkeamien korjaus, rikkakasvien torjunta mekaanisesti</p> <p>Varusteiden, kalusteiden ja suojien hoito (mm. penkit, pyörätelineet, roskastiat, opasteet, pistorasiatolpat, aidat, katokset):</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimintakunnon tarkastus - suoristus - mekanismien huolto - pintojen paikkakäsittely - töhryjen ja tarrojen poistaminen
-------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> - kausimuutokset ja siirrot - turvallisuudesta huolehtiminen <p>Laitteiden hoito (mm. yleisökäymälät):</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimintakunnan tarkastus - toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen <p>Muiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito (mm. vesialtaat- ja -rakenteet).</p> <p>Kirkkopuiston sankarihautojen muistomerkkien pesu ja hoito.</p>
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	<p>Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 63000 Viheralueiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoito mukaiset.</p>
Laadunvalvonta	<p>Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 63000.1 Viheralueiden rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laadunarviointi vaatimuksia.</p> <p>Rakenteiden, varusteiden, kalusteiden ja laitteiden hoidon laatua ja turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.</p>
Työmenetelmät ja toimintatavat	<p>Irtonaiset kalusteet ja varusteet viedään talvisäilöön tai siirretään pois talvihoidon edestä.</p> <p>Roska-astioiden kannet pidetään lumesta vapaana talvella.</p> <p>Huonokuntoiset roska-astiat, pyörätelineet, opasteet ja penkit vaihdetaan ehjiin.</p>
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	<p>Turvallisuutta vaarantavat vauriot korjataan välittömästi.</p> <p>Vesialtaiden ja -rakenteiden puhtautta ja toimivuutta seurataan viikoittain.</p> <p>Peurasaaren hautausmaan luonnonkivimuureista irronneet kivet asennetaan paikoilleen mahdollisimman pian.</p> <p>Kalusteiden, varusteiden ja päällysteiden pesu tehdään puhtaanapitoluokituksen mukaan (taulukko 2).</p>
Erikseen sovittavat työtehtävät	<p>Kulkuväylältä haudalle johtavien saattoväylien lumenpoisto ja liukkauden torjunta.</p> <p>Muistelupaikkojen lumenpoisto.</p> <p>Viikonloppujen lumipäivystys.</p> <p>Lumien läjitys ja läjityspaikat.</p> <p>Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).</p>
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	<p>Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.</p> <p>Hautamuistomerkin hoidossa noudatetaan Museoviraston julkaisun 'Hautamuistomerkkien hoito' ohjeita.</p> <p>Sankarihautausmaan hoidossa ja kunnostuksessa noudatetaan Museoviraston julkaisun 'Sankarihautausmaiden perinne, hoito ja kunnostus' ohjeita.</p>

Taulukko 4. Hautausmaan kasvillisuuden hoito

<p>Hoitotyöt</p>	<p>Kevätkunnostus Kalkitus ja lannoitus Kastelu Rikkakasvin ja haitallisten vieraskasvien (Taulukko 6) torjunta Kasvitautilien ja tuholaisten torjunta Leikkaus ja siistiminen Istutusalueen rajaus Syyskunnostus Nurmikoiden ilmastus, pystyleikkuu ja kattaminen</p> <p>HUOM 1! Tähän sisältyy nurmikoiden, kunnan sekä kausikasvi-, kasvi-, pensas- ja puuistutusten hoito. HUOM 2! 'Siistimisellä' tarkoitetaan sitä, että kasvillisuusalue on yleisilmeeltään kunnossapitoluokan ja/tai puhtaanapitoluokan sekä suunnitelman mukaisella laadullisella tasolla. 'Siistiminen' tai 'siisti' ei automaattisesti tarkoita esimerkiksi sitä, että kasvijätteet on tarpeen 'siivota' pois kasvi-istutuksista. Kasvijätteet voidaan jättää ja/tai käsitellä esimerkiksi silppuamalla kasvi-istutusten kasvualustan katteeksi tai maanparannusaineeksi, kun ne eivät tee poikkeamaa kunnossapitoluokan määrittämistä muista vaatimuksista ja laadullisista tavoitteista. 'Siistimisellä' tarkoitetaan myös hoitotöihin liittyvää työn jälkien siistimistä, jätteiden poistamista ja kunnossapitokohteen viimeistelyä ennen työn itselleluovuttamista ja kohteesta poistumista.</p>
<p>Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset</p>	<p>Kasvillisuuden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64200 Rakennettujen viheralueiden kasvillisuusalueiden hoito mukaiset.</p>
<p>Laadunvalvonta</p>	<p>Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64200.1 Rakennettujen viheralueiden kasvillisuusalueiden kunnossapidon laadunarviointi vaatimuksia. Kasvillisuuden hoidon laatua tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.</p>
<p>Työmenetelmät ja toimintatavat</p>	<p>Nurmikko kunnostetaan turvallisuuden vuoksi siinä vaiheessa, kun arkku tai urna maatuu ja maanpinta painuu. Nurmikkoalueet viimeistellään kunnossapitoluokan mukaan. Kastelutarve tarkastetaan jokaisella hoitokerralla. Erityisesti kiinnitetään huomiota kausikasvien ja puiden kastelutarpeeseen. Kausikasvien kastelu aloitetaan ennen kuin kuivumisen merkkejä esiintyy. Kausikasvi-istutus kastellaan viikoittain koko kasvukauden ajan. Istutusastioissa tai -altaissa kasvavat kausikasvit tarvitsevat kastelua yleensä useammin kuin maassa kasvavat kausikasvit. Kastellaan mieluiten imeyttämällä vesi hitaasti kasvualustaan.</p>
<p>Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö</p>	<p>Lisätyövaraukset myrskyjen ja tuulisen sään jälkeen puista pudonneiden oksien ja kaatuneiden tai kallistuneiden puiden raivaamiseen. Syyskunnostuksen työvaraus alueilla, joilla on runsaasti lehtipuita ja/tai lehtikuusia. Rakennetun arvoviheralueella (R1) pudonneet lehdet poistetaan syyskunnostuksen yhteydessä muutaman kerran ja viimeisen kerran, kun ympäröivät kasvit ovat pudottaneet lehtensä. Toimintaviheralueen (R2) ja</p>

	<p>käyttöviheralueen (R3) kasvillisuusalueella, joissa kasvijätettä ei jätetä paikoilleen, pudonneet poistetaan, kun ympäröivät kasvit ovat pääsääntöisesti pudottaneet lehtensä.</p> <p>Rakennetun arvoviheralueen (R1) kausikasvi-istutus kitketään tai harataan kerran viikossa. Toimintaviheralueen (R2) ja käyttöviheralueen (R3) kausikasvi-istutus kitketään tai harataan joka toinen viikko.</p> <p>Kausikasvi-istutuksen katteeton kasvualusta kuohkeutetaan rakennetun arvoviheralueen (R1) istutusalueella yleensä kerran kuukaudessa, toimintaviheralueen (R2) ja käyttöviheralueen (R3) istutusalueella vähintään kaksi kertaa kasvukaudessa</p> <p>Rakennetun arvoviheralueen (R1) kausikasvi-istutuksen kasvualusta rajataan kasvukaudella joka toinen viikko. Toimintaviheralueen (R2) ja käyttöviheralueen (R3) kausikasvi-istutuksen kasvualusta rajataan kasvukaudella kerran kuukaudessa.</p>
<p>Erikseen sovittavat työtehtävät</p>	<p>Maa-ainesten siemen- ja juuripankkia hyödyntämällä kasvitetuilla alueilla sekä luonnon monimuotoisuutta edistävillä biotooppipohjaisilla ja dynaamisilla kasvillisuusalueilla määritetään suunnitelma-asiakirjoissa, työohjeissa, urakka-asiakirjoissa tai niiden puuttuessa erikseen sopien, mitkä kasvilajit poistetaan rikkakasveina.</p> <p>Kasvillisuusistutusten korjaus eli uusiminen, siirto ja poisto (mm. kuolleet ja huonokuntoiset puut).</p> <p>Rakennetuilla viheralueilla (R1, R2 ja R3) kasvillisuusalueen yhteispinta-alaltaan yli viiden (5) prosentin laajuisten aukkojen paikkaaminen.</p> <p>Kemiallinen rikkakasvitorjunta viimeisenä vaihtoehtona.</p> <p>Nurmikon rikkakasvitorjunta.</p> <p>Nurmikon ilmastus, pystyleikkuu ja kattaminen.</p> <p>Suoja- ja vaihettumisviheralueen (R4):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasvi-istutuksen kasvualustan kalkitus ja lannoitus - syyskunnostus (mm. lehtien poisto) - pensas- ja köynnösistutuksen paikkaus. <p>Kasvijätteen paikalleen jättäminen (mm. katteeksi).</p> <p>Toimintaviheralueen (R2) nurmikon kastelu.</p> <p>Puiden kastelu.</p> <p>Kasvi-istutusten suojaaminen tuhoeläinvahinkojen estämiseksi kirkkopuistossa talven ajaksi.</p> <p>Pensas- ja köynnösistutusten alasleikkaus.</p> <p>Puiden erikoisleikkaukset (mm. muotoon leikkaus ja latvuksen pienentäminen).</p> <p>Lahopuun, pystyyn kuolleiden puiden, maapuiden, kantojen, puupölkkyjen ja risukasvoja jättäminen lahopuuksi, jos mahdollista.</p> <p>Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).</p>
<p>Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat</p>	<p>Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.</p> <p>Puiden silmämääräisen kuntosurannan ja kuntoarviointien (Taulukko 8) tulokset mm. puiden kaatotarpeen määrittelyssä.</p> <p>Vanhon, kookkaiden ja onttojen jalojen lehtipuiden säilyttämismahdollisuudet monimuotoisuuden etenkin niissä elävän hyönteis-, sieni- ja jäkälälajiston säilyttämiseksi.</p> <p>Toistuvista haudankaivutöistä aiheutuvien juuristovaurioiden (mm. maan tiivistyminen ja paksujen ankkurijuurien katkeaminen) vaikutus pensaiden ja puiden säilyttämismahdollisuuteen.</p> <p>Kasvijätteen (mm. oksien, risujen, nurmikon leikkuujätteen, lehtien) hyödyntäminen istutusalueiden maanparantamisessa ja katteena.</p> <p>Talvihuhoista, käytöstä ja kulumisesta aiheutuvat paikkaustarpeet.</p> <p>Työkoneiden aiheuttaman maan tiivistymisen estäminen ja hallinta.</p>

Taulukko 5. Hautausmaan avoimien viheralueiden (A) hoito

Hoitotyöt	<p>Rakennus- ja takuuaikainen hoito (kun urakoitsija rakentanut hautausmaan)</p> <p>Kevätkunnostus</p> <p>Rikkakasvien ja haitallisten vieraskasvien (Taulukko 6) torjunta</p> <p>Jättipalsamin torjunta reuna-alueilla</p> <p>Niitto ja niittojätteen käsittely</p> <p>Raivaus ja raivausjätteen käsittely</p> <p>Puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien hoito</p>
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	<p>Avoimien alueiden hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64300 Avoimien viheralueiden kasvillisuusalueiden hoito mukaiset.</p>
Laadunvalvonta	<p>Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64300.1 Avoimien viheralueiden kasvillisuusalueiden kunnossapidon laadunarviointi vaatimuksia.</p> <p>Avoimien viheralueiden hoidon laatua ja turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.</p>
Työmenetelmät ja toimintatavat	<p>Hautausmaan avoimien viheralueiden hoidossa noudatetaan pääsääntöisesti Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64300 Avoimien viheralueiden kasvillisuusalueiden hoito työmenetelmiä ja toimintatapoja.</p>
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	<p>Hautausmaan avoimien viheralueiden hoidon resurssit ja ajankäyttö määräytyvät pääsääntöisesti Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64300 Avoimien viheralueiden kasvillisuusalueiden hoito vaatimusten mukaan.</p>
Erikseen sovittavat työtehtävät	<p>Maa-ainesten siemen- ja juuripankkia hyödyntämällä kasvitetuilla alueilla sekä luonnonmonimuotoisuutta edistävillä biotooppipohjaisilla ja dynaamisilla kasvillisuusalueilla määritetään suunnitelma-asiakirjoissa, työohjeissa, urakka-asiakirjoissa tai niiden puuttuessa erikseen sopien, mitkä kasvilajit poistetaan rikkakasveina.</p> <p>Poistettaviksi rikkakasveiksi voidaan määrittää myös vieraslajeja (muita kuin haitallisia vieraslajeja), joita ei haluta kohteeseen.</p> <p>Niittyjen korjaus eli uusiminen, siirto ja poisto (mm. niityn peruskunnostus).</p> <p>Niityn paikkaaminen.</p> <p>Niittojätteen poistaminen.</p> <p>Raivausjätteen kierrättäminen lahopuuna.</p>
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa	<p>Omaisuuksienhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.</p> <p>Niitto- ja raivaustöissä otetaan huomioon EU:n lintudirektiivi (2009/147/EC), joka antaa pesimisrauhan muun muassa maapesintäisille</p>

huomioitavat asiat	<p>linnuille heinäkuun loppuun asti. Peruskunnostettavilla niityillä ja käyttöniityillä tehdään ensimmäinen niitto lintujen pesimäaikaan. Myös lupiinikasvustojen torjunnassa voi olla perusteltua niittää jo toukokuussa. Tällöin kiinnitetään erityistä huomiota maapesintäisten lintujen pesiin ja niittotekniikkaan.</p> <p>Lintujen pesät merkitään ja säästetään sekä vältetään niittoa niiden läheisyydessä. Erityisesti niillä alueilla, joilla esiintyy maapesintäisiä lintulajeja säännöllisesti, suositetaan myöhäistä niittoaajankohtaa (elokuu).</p>
---------------------------	---

Taulukko 6. Hautausmaan haitallisten vieraslajien poisto

Hoitotyöt	Haitallisen vieraskasvin torjunta ja poistaminen, erityisesti jättipalsamin Kasvijätteen kuljettaminen vieraslajijätteen keräyspisteeseen tai jäteasemalle
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Haitallisten vieraskasvien poiston laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64500 Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64500 Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto vaatimuksia.
Työmenetelmät ja toimintatavat	<p>Haitallisia vieraskasveja sisältävä kasvijäte ja maa-aines poistetaan, käsitellään ja kuljetetaan erityistä varovaisuutta noudattaen, jotta vieraskasvit eivät pääse leviämään.</p> <p>Kasvijätteen ja maa-aineksen käsittelyssä käytetyt työkoneet ja -välineet sekä kuljetuskalusto pestään huolellisesti ennen niiden käyttöä muussa käytössä.</p> <p>Huolehditaan, etteivät pesuvedet kulkeudu ympäristöön ja etteivät vieraskasvit leviä työntekijöiden jalkineiden mukana.</p>
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Hautausmaan haitallisten vieraskasvien poiston resurssit ja ajankäyttö määräytyvät pääsääntöisesti Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64500 Viheralueiden haitallisten vieraskasvien poisto vaatimusten mukaan.
Erikseen sovittavat työtehtävät	Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa	<p>Vieraslajit.fi -verkkosivuston ja ViherRiski-tietopankin (https://www.vyl.fi/tietopankki/viherriski/) tietojen hyödyntäminen hoidon suunnittelussa.</p> <p>Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.</p>

huomioitavat asiat	
---------------------------	--

Taulukko 7. Hautausmaan dynaamisten kasvi-istutusten hoito

Hoitotyöt	Voimakkaasti leviävien ja ei toivottujen lajien poistaminen Haitallisten vieraskasvien (Taulukko 6) torjunta Kasvijätteen käsittely
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	Dynaamisten kasvi-istutusten hoidon laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64700 Viheralueiden dynaamisten kasvi-istutusten hoito mukaiset.
Laadunvalvonta	Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64700.1 Viheralueiden dynaamisten kasvi-istutusten hoidon laadunarviointi vaatimuksia. Dynaamisten kasvillisuusistutusten hoidon laatua ja turvallisuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.
Työmenetelmät ja toimintatavat	Hautausmaan dynaamisten kasvi-istutusten hoidossa noudatetaan pääsääntöisesti Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 64700 Viheralueiden dynaamisten kasvi-istutusten hoito työmenetelmiä ja toimintatapoja.
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	Hoito ajoitetaan pääsääntöisesti keväälle ja alkukesälle, jolloin kasvien välinen kilpailu on yleensä ankarinta.
Erikseen sovittavat työtehtävät	Suunnitelma-asiakirjoissa, työohjeissa, urakka-asiakirjoissa tai niiden puuttuessa erikseen sovittaessa määritellään, mitkä kasvilajit poistetaan ei-toivottuina kasvilajeina. Dynaamisten kasvi-istutusten korjaus eli uusiminen, siirto ja poisto (mm. istutuksen peruskunnostus). Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	Hoitoa ei kohdisteta yksittäisiin kasveihin tai kasviryhmiin vaan hoidetaan kokonaisvaltaisemmin koko kasvillisuusalueetta. Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.

Taulukko 8. Hautausmaan kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit

Hoitotyöt	<p>Mittaukset ja kartoitukset Tulosten raportointi ja dokumentointi Muutos- ja korjausehdotukset Hautausmaalla tehtävät tarkastukset ja inventoinnit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - puiden silmämääräinen kuntoseuranta - puiden kuntoarviointi - laitteiden ja järjestelmien tarkastus - rakenteiden, kalusteiden ja varusteiden kuntoseuranta - arvokkaiden hautojen ja hautamuistomerkkien inventointi - hautamuistomerkkien turvallisuuden tarkastus - hautojen hoitotason tarkastaminen, ohjeet tulossa myöhemmin
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	<p>Kunto- ja turvallisuustarkastuksien ja -inventointien laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohdan 65100 Viheralueiden kunto- ja turvallisuustarkastukset ja -inventoinnit mukaiset.</p>
Laadunvalvonta	<p>Kunto- ja turvallisuustarkastuksien ja -inventointien laadunvalvonnassa varmistetaan, että tarkastukset tehdään suunnitellun aikataulun mukaan ja tarkastuskohteen edellyttämässä laajuudessa.</p>
Työmenetelmät ja toimintatavat	<p>Haudan hoitamattomuuden seuranta toteutetaan erikseen sovitulla tavalla, ohjeet tulossa myöhemmin. Hoitamattoman haudan tietoihin kirjataan syy hoitamattomuudelle sekä mahdollinen haudan kunnostaminen.</p>
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	<p>Lakisääteinen hautausmaakatselmus kerran vuodessa. Katselmuksen toteuttaa kirkkoneuvoston nimeämä taho. Katselmuksessa tarkastetaan muun muassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hautaustoimen ohjesäännön noudattaminen - hautausmaan käyttösuunnitelman noudattaminen - hautakirjanpidon yhteneväisyys hautausmaalla tehtyjen toimenpiteiden kanssa - hoitamattomien hautojen määrä - sopimushautojen hoidon toteutus sopimusten ja/tai hautainhoitorahaston periaatteiden mukaan - uudisrakentamisen ja siihen liittyvän rakennus- ja takuuajaisen hoidon toteutuminen - rakennusten ja hautausmaiden korjauksen ja perusparannuksen toteutuminen suunnitelmien mukaan. <p>Vaarallisten hautamuistomerkkien tarkastus kerran vuodessa. Hoitamattomien hautojen tarkastus kerran vuodessa. Muut tarkastukset, inventoinnit ja seurantatehtävät sekä niiden aikataulut ja dokumentointi määritetään hautausmaan hoitosuunnitelmassa.</p>
Erikseen sovittavat työtehtävät	<p>Tarkastus- ja inventointitietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä).</p>
Muut kunnossapidon suunnittelussa ja	<p>Hautausmaiden inventoinnissa noudatetaan Museoviraston julkaisun 'Hautausmaiden inventointiopas' ohjeita.</p>

kunnossapidossa huomioitavat asiat	
---	--

Taulukko 9. Hautausmaan järjestelmien hoito ja käyttö

Hoitotyöt	<p>Toimintakunnan tarkastus Toimintakunnosta ja turvallisuudesta huolehtiminen Tähän sisältyy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sähkönjakelujärjestelmät - valaistusjärjestelmät - hulevesijärjestelmät - vedenjakelujärjestelmät - kastelujärjestelmät - kamera- ja valvontajärjestelmät.
Hoitotöiden yleiset laatuvaatimukset	<p>Järjestelmien hoidon ja käytön laatuvaatimukset ovat soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohtien 63311 Viheralueiden kastelujärjestelmien hoito ja käyttö, 70000 Viheralueiden huolto- ja informaatiojärjestelmien hoito ja käyttö ja 80000 Viheralueiden muiden järjestelmien hoito ja käyttö mukaiset.</p>
Laadunvalvonta	<p>Laadunvalvonnassa noudatetaan soveltuvilta osin Viherympäristöliitto ry:n julkaiseman 'Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021' -julkaisun kohtia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 71000.1 Viheralueiden valaistusjärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi - 73000.1 Viheralueiden sulanapitojärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi - 81000.1 Viheralueiden hulevesijärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi - 82000.1 Viheralueiden vedenjakelujärjestelmien hoidon ja käytön laadunarviointi. <p>Järjestelmien laatua ja toimivuutta tarkkaillaan säännöllisesti muiden kunnossapitotöiden ohella.</p>
Työmenetelmät ja toimintatavat	<p>Hautausmaan teknisiä järjestelmiä käytetään, huolletaan ja tarkastetaan valmistajan ohjeiden mukaan. Vedenjakelujärjestelmät ja kastelujärjestelmät tyhjennetään syksyllä.</p>
Hoitotöiden resurssit ja ajankäyttö	<p>Valaisimien, pistorasiatolppien ja sulanapitojärjestelmän kunto tarkistetaan syksyisin ja vialliset kunnostetaan välittömästi.</p>
Erikseen sovittavat työtehtävät	<p>Hoitotietojen päivittäminen omaisuudenhallintajärjestelmään (mm. paikkatietojärjestelmä). Järjestelmien korjaustyöt.</p>
Muut kunnossapidon	<p>Omaisuudenhallintajärjestelmän (mm. paikkatietojärjestelmä) tietojen hyödyntäminen kunnossapidon suunnittelussa.</p>

suunnittelussa ja kunnossapidossa huomioitavat asiat	
---	--

Kunnossapidon vuosikello

	T	H	M	H	T	K	H	E	S	L	M	J
Talvihoidon valmistelutyöt												
Talvikunnossapito												
Liukkauden torjunta												
Auraus												
Hiekoitushiekan poisto												
Viikkosiivous												
Puiden kaataminen												
Pensaiden leikkaus												
Pensasaidan leikkaus												
Kevätsiivous												
Kukkapesien kunnostus												
Kalusteiden kausisiirrot												
Talvihautojen tiivistys												
Nurmikoiden leikkaus												
Istutukset												
Kesäkukkien hoito												
Hoitohautojen hoitotyöt												
Kesäkukkien poisto												
Haravoiminen												
Syysiivous												
Jätehuolto												

Kunnossapidon kehittäminen

Hautausmaan kunnossapidon resurssit

Henkilöstö

Hautausmaan yleisten alueiden kunnossapito tehdään pääsääntöisesti omana työnä. Ulkopuolista urakoitsijaa käytetään talvisin pääväylien ja parkkialueiden auraukseen sekä hiekoitukseen ja haudankaivuuseen. Hautaustoimi työllistää myös työharjoittelijoita, työelämään tutustujia, yhdyskuntapalvelijoita ja satunnaisluontoisesti myös vapaaehtoisia.

Vakituisia työntekijöitä on 6 ja määräaikaisia kausityöntekijöitä 12. Kausityöntekijöiden työ tapahtuu 4–5-kuukauden ajan touko-syyskuussa ja siitä ajasta 2 kuukautta on varattu hautainhoitorahaston palveluihin. Lisäksi kesätyöntekijöitä on 40–50, joista kaikki toimivat koko työsuhteen ajan hautainhoitorahaston palveluissa.

Henkilöstön tulevia eläköitymisiä on ennakoitu oppisopimuskoulutuksilla. Yksi työntekijä on jo suorittanut seurakunta- ja hautauspalvelualan ammattitutkinnon oppisopimuksella ja toinen on aloittamassa. Koulutuksilla varmistetaan henkilöstön riittävyys tulevaisuudessa.

Koneet, laitteet ja työkalut

Nurmikon kunnossapitoon on kummallakin hautausmaalla kaksi päältäajettavaa ja 20 työnnettävää ruohonleikkuria. Mönkijöitä on kaksi hautausmaata kohti. Muita isompia koneita ovat Avant-pientraktorit, joita kummallakin hautausmaalla on yksi. Lisäksi on trimmereitä, raivaussahoja, moottorisaha, lumilinko ja lehtipuhaltimia. Akkukäyttöisiä laitteita on jo

hankittu, kahdeksan trimmeriä, pensasleikkuri ja puukkosaha ovat akkukäyttöisiä. Muita käsikäyttöisiä työkaluja ovat mm. haravat, lapiot, kärret ja tikapuut.

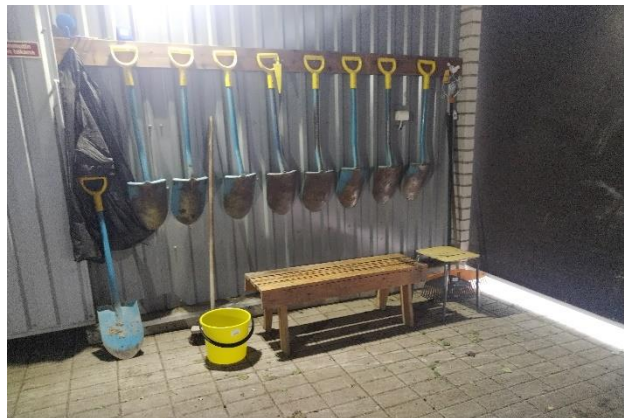
Hautausmaan laitteistosta pidetään kirjaa ja ne inventoidaan vuosittain. Laitteiden käyttöiän päätyttyä ne pyritään korvaamaan akkukäyttöisillä. Uusien laitteiden hankkimisessa panostetaan ekologisuuteen, pitkään käyttöikään ja ergonomiaan.

Koneistoa uusitaan vähitellen. Seuraavana vuorossa on yhden päältääjettavan ruohonleikkurin sekä joidenkin työnnettävien hankkiminen vanhojen tilalle.

Toimitilat ja huoltoalueet

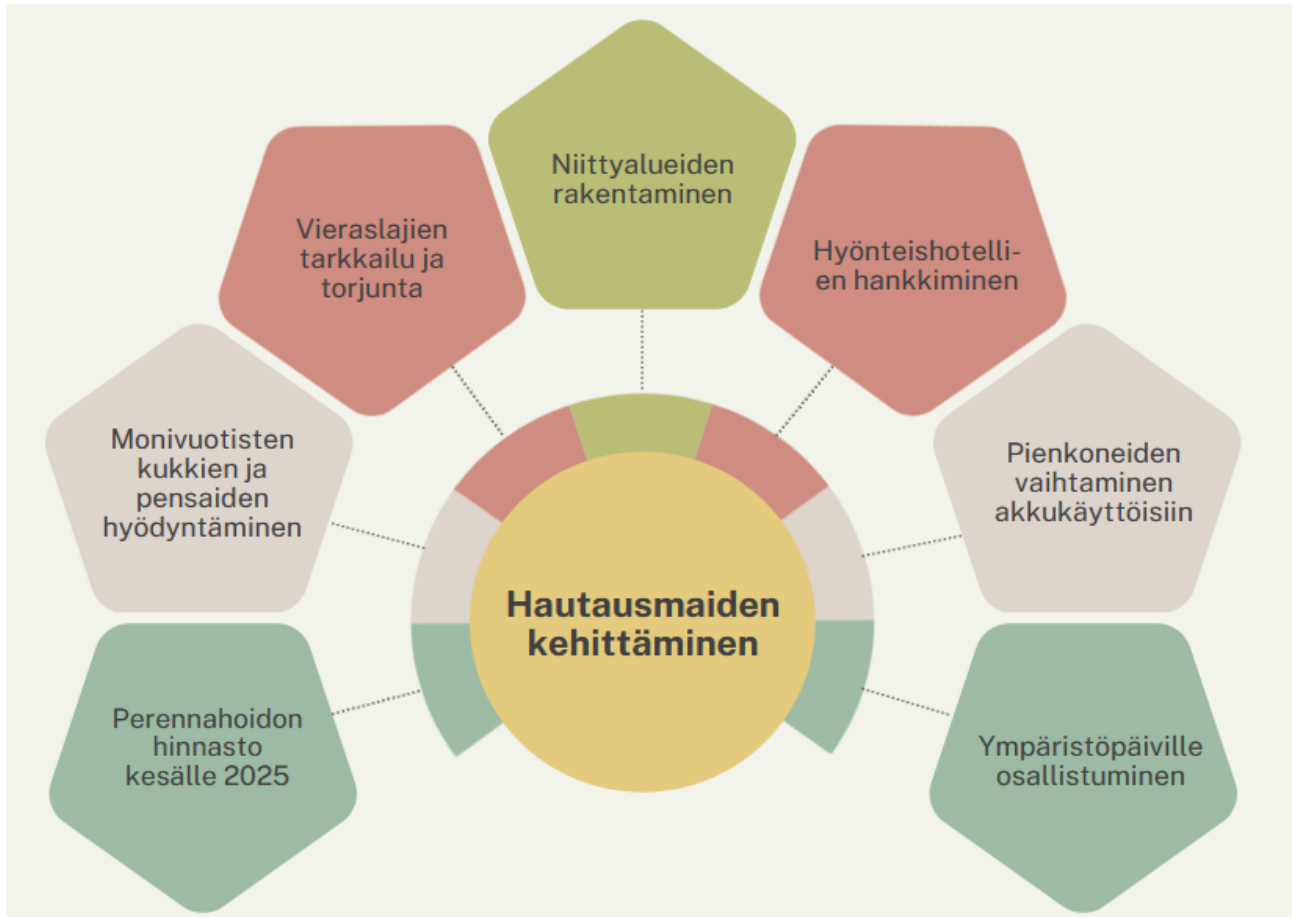
Paattionlehdon hautausmaalla on samassa rakennuksessa sosiaalityilat, toimisto sekä kerhotilat. Lisäksi siellä on kone- ja huoltohallit. Huoltorakennus ja konehalli on rakennettu vuonna 1978. Se on kiinteistöstrategiassa luokiteltu hyvä- ja huonokuntoisen välille. Konehallin katto ja huoltohallin vesikatto on uusittu kesällä 2024. Huoltoalueella on myös maa-aineksen säilytyspaikka. Lisäksi pitkien kulkuyhteyksien vuoksi pienempiä säilytyspaikkoja on eri puolilla hautausmaata.

Peurasaaren hautausmaan toimisto-, sosiaali-, sekä huoltotilat sisältävä rakennus on valmistunut vuonna 2014 ja se on luokiteltu hyväkuntoiseksi. Maa-aineksen säilytyspaikka on eteläisen parkkipaikan vieressä hautausmaan rajalla.

Kunnossapidon kehittäminen

Kemin seurakunta on hakemassa Kirkon ympäristödiplomia ja on sen pohjalta asettanut tavoitteet hautausmaiden kehittämiseen.

Lähteet

Lait, asetukset ja määräykset

Hautaustoimilaki 457/2003. Finlex.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030457>. Viitattu 9.7.2024.

Kirkkojärjestys 657/2023. Finlex.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230657#L3P57>. Viitattu 9.7.2024.

Kirkkolaki 652/2023. Finlex.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230652>. Viitattu 9.7.2024.

Muinaismuistolaki 295/1963. Finlex

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1963/19630295>. Viitattu 11.7.2024.

Kirjallisuus

Kirkkohallitus 2021. *Kirkon ympäristödiplomin käsikirja*. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja. Kirkko ja toiminta 116.

Tajakka, H. (toim.) 2023. *Hautausmaan hoitosuunnitelman laadintaopas 2023*. Seurakuntapuutarhurit Ry.

Tajakka, H. (toim.) 2021. *Viheralueiden kunnossapidon yleinen työselostus VKT 2021*. Viherympäristöliiton julkaisu nro 70.

Tajakka, H. (toim.) 2020. *Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS 2020*. Viherympäristöliiton julkaisu nro 67.

Telkki, P., Puro, P., Ikonen, S. & Aaltonen, L. (toim.) 2006. *Kansliasta kansan pariin. Kemin seurakunnan 100-vuotishistoria 1902–2002*. Gummerus Kirjapaino Oy.

Verkkosivut

https://www.keminseurakunta.fi/documents/33358253/0/Haudanhoitosopimukset_yleiset_ehdot.pdf/f10c55e2-1c1f-68ea-e629-1282e8af30e1?t=1683804332120. Viitattu 23.7.2024

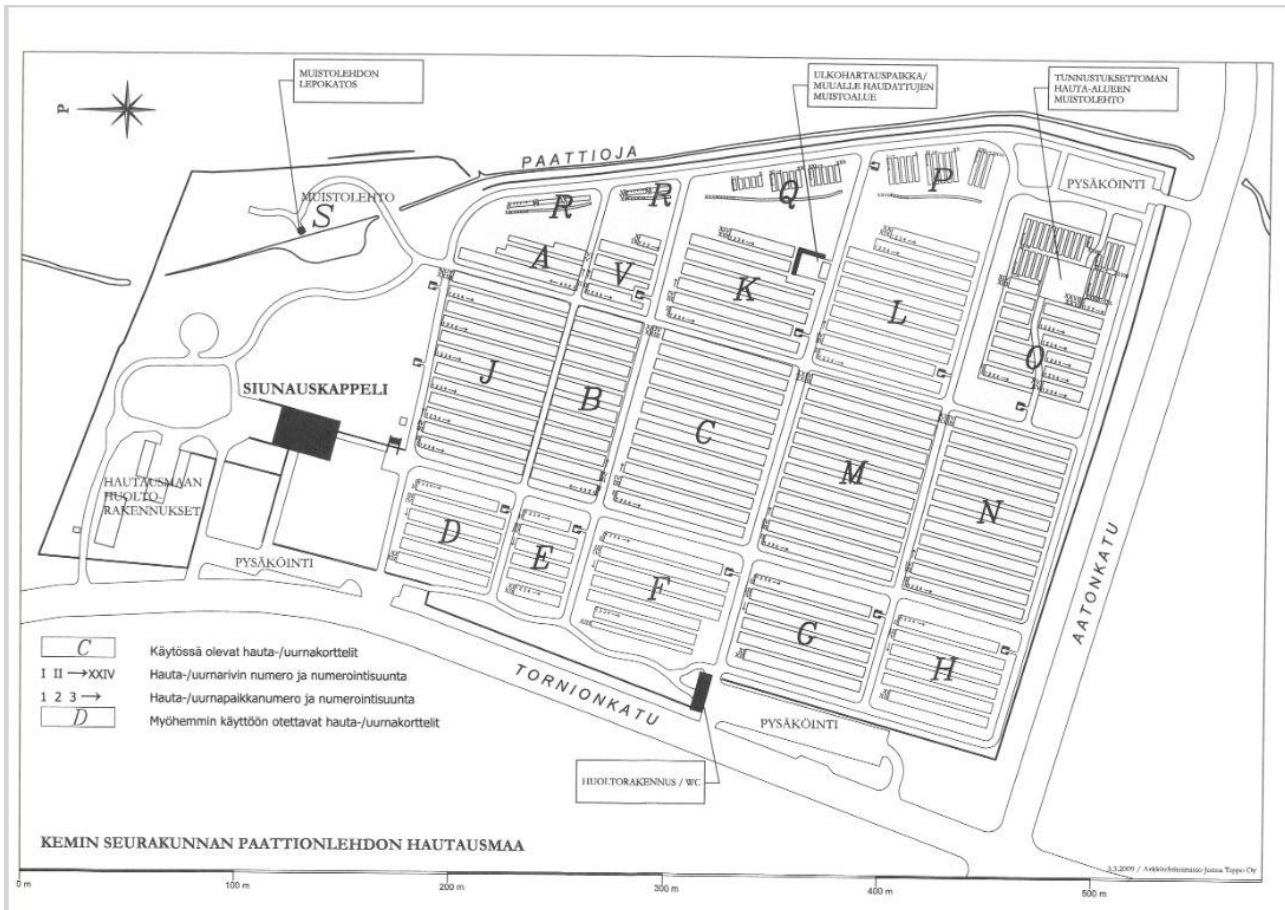
<https://www.keminseurakunta.fi/hautausmaat/paattionlehdon-hautausmaa/paattionlehdon-hautausmaan-historiatietoa>. Viitattu 8.7.2024.

<https://www.keminseurakunta.fi/hautausmaat/paattionlehdon-hautausmaa/paattionlehdon-hautausmaan-laajennusosan-rakentaminen-ja-vihkiminen>. Viitattu 8.7.2024.

<https://www.keminseurakunta.fi/kirkot-ja-tilat/kemin-kirkko>. Viitattu 8.7.2024.

<https://www.keminseurakunta.fi/paatoksenteke/strategia-vuoteen-2026>. Viitattu 16.7.2024

Liitteet

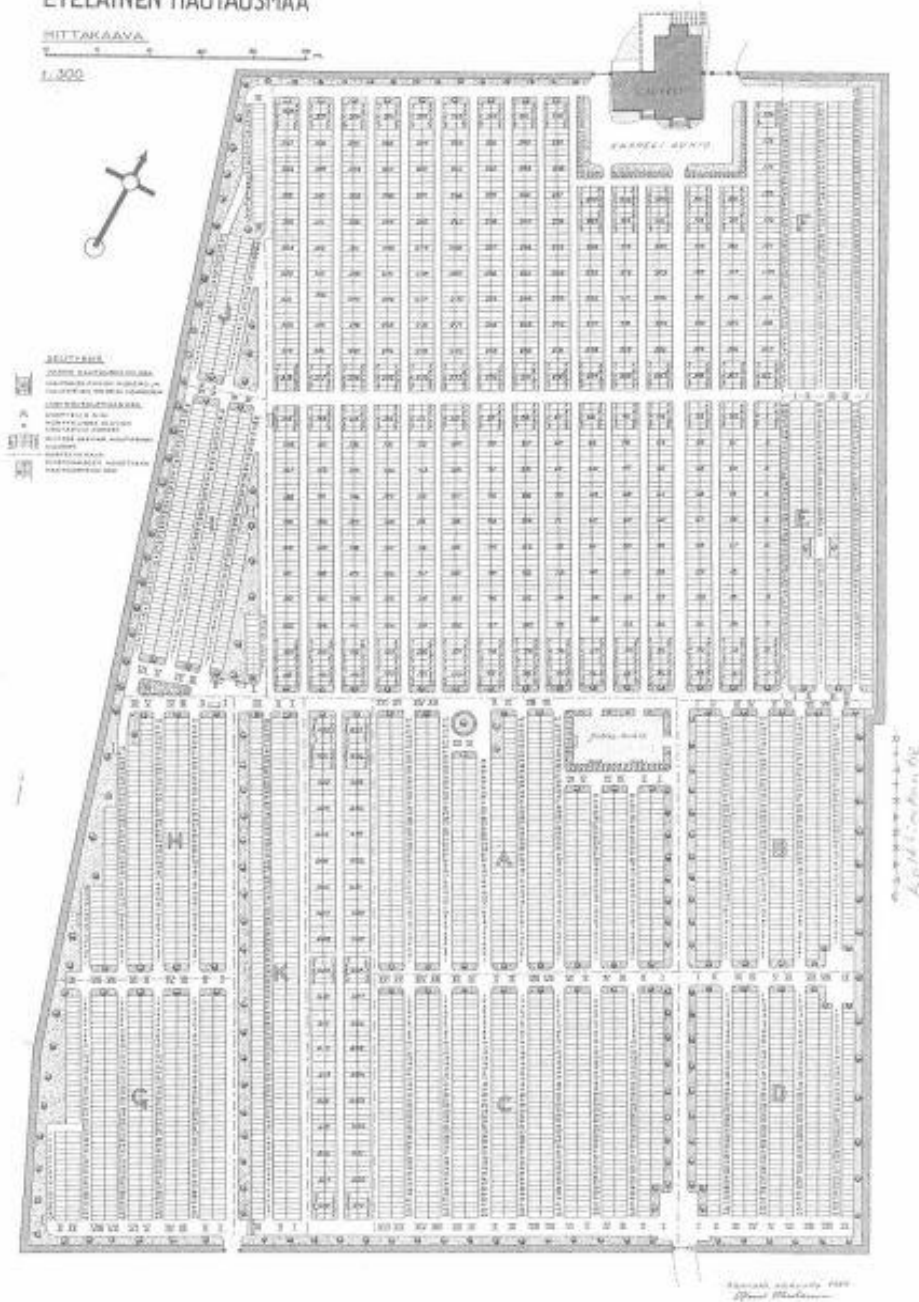

Liite 1 Paattionlehdon hautausmaan kartta

KEMIN KAUPUNKISEURAKUNNAN ETELÄINEN HAUTAUSMAA

MITTAKAAVA

1:200

Liite 2 Peurasaaren hautausmaan kartta. Kartasta puuttuvat etelä- ja pohjoispuolella olevat parkkipaikat sekä puistoalueet ja huoltorakennus kappelin vasemmalla puolella.